

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
γεμάτη αντιθέσεις!

Περιφερειακός Μηχανισμός
Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς
Εργασίας Δυτικής Ελλάδος

Έργο: «Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος», στο πλαίσιο της Πράξης: «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας»
MIS 5075872

ΕΕΟ
GROUP
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Κείμενο Βάσης στο πλαίσιο της Θεματικής Μελέτης με τίτλο:
«Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα του Πολιτισμού και των Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	5
1. Παρουσίαση του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	6
1.1 Ο πολιτισμός και η σχέση του με τα ψηφιακά εργαλεία	6
1.2 Γενική Περιγραφή του Τομέα σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο (Αριθμός Επιχειρήσεων και Απασχολούμενων ανά οικονομική δραστηριότητα)	8
1.3 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα.....	10
1.4 Συμβολή του τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο	12
2. Ανάλυση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	14
2.1 Ανάλυση PEST.....	14
2.2 Ανάλυση SWOT	16
3. Διαμόρφωση Σεναρίων για την εξέλιξη του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	17
3.1 Παρουσίαση της γενικής μεθοδολογικής προσέγγισης της προοπτικής διερεύνησης δεξιοτήτων (skills foresight)	17
3.2 BAU (Business As Usual)	17
3.3 Το Αισιόδοξο Σενάριο.....	18
3.4 Το Αρνητικό Σενάριο.....	20
3.5 Συνθετική διάγνωση	21
4. Προτάσεις δράσεων – παρεμβάσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	22

Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο βάσης αφορά στην μελέτη με τίτλο «Πρόβλεψη δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας στον τομέα του Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας», η οποία εκπονείται στο πλαίσιο του έργου «**Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών για την Ανάπτυξη και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος**».

Η μελέτη εντάσσεται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Δυτική Ελλάδα** και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους στο πλαίσιο του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020, Άξονα Προτεραιότητας 4 «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων». Ο Περιφερειακός Μηχανισμός περιλαμβάνει εργαλεία και αναλύσεις για την πρόβλεψη, αφενός των αναγκών σε θέσεις εργασίας ανά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, και αφετέρου των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου περιλαμβάνεται το Π.1.2.7 με τίτλο «Στοχευμένες μελέτες σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας», στο οποίο περιλαμβάνεται η εκπόνηση στοχευμένων μελετών σε θεματικούς τομείς της αγοράς εργασίας που σχετίζονται με αναπτυξιακές προτεραιότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος και αποσκοπούν στο να παράσχουν πληροφόρηση σχετικά με την πορεία των τομέων αυτών (τουρισμός, βιομηχανία, τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, γαλάζια οικονομία, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κλπ.).

Η μελέτη που περιλαμβάνεται στοχεύει στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας ως προς την παρακολούθηση και τη διάγνωση των αναγκών του τοπικού παραγωγικού συστήματος, με σκοπό τον ορθό σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, στόχος της μελέτης είναι η αξιοποίηση αυτής της πληροφόρησης κατά το σχεδιασμό βάσει δεδομένων των προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (κατάρτισης, δημιουργίας θέσεων εργασίας), αλλά και των δράσεων για τη διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Η μελέτη υλοποιείται με βάση πρότυπα διασφάλισης της συμβατότητας της μεθοδολογίας παρακολούθησης των δεδομένων της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με τα ισχύοντα σε εθνικό επίπεδο (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού - ΕΙΕΑΔ).

Στόχος του παρόντος κειμένου βάσης είναι η παρουσίαση του θεματικού τομέα μελέτης με τέτοιο τρόπο ώστε να συνεισφέρει στο βέλτιστο δυνατό στην ενημέρωση των συμμετεχόντων στην αντίστοιχη ομάδα εστίασης (focus group). Το κείμενο βάσης διανέμεται στους συμμετέχοντες σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν την υλοποίηση της ομάδας εστίασης, συνοδευόμενο από ερωτηματολόγιο, το οποίο στοχεύει στην αποτύπωση των απόψεων και εκτιμήσεων των συμμετεχόντων σχετικά με τα δυνατά και αδύναμα σημεία, τις ευκαιρίες και απειλές που χαρακτηρίζουν το θεματικό τομέα μελέτης.

1. Παρουσίαση του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών

1.1 Ο πολιτισμός και η σχέση του με τα ψηφιακά εργαλεία

Η χρήση των νέων τεχνολογιών στο χώρο της πολιτισμικής κληρονομιάς έχει πλέον εδραιωθεί, έχοντας σαν αποτέλεσμα τη διαμόρφωση μιας νέας πραγματικότητας, η οποία προσδιορίζει εκ νέου τις θεωρητικές συζητήσεις και αναθεωρεί κεντρικά ζητήματα σχετικά με την ανάδειξη, διαχείριση, εκπαίδευση και επικοινωνία των πολιτιστικών αγαθών. Από την άλλη πλευρά, οι τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις επηρεάζουν τους τρόπους με τους οποίους οι επισκέπτες (πραγματικοί και εικονικοί) έρχονται σε επαφή με τα πολιτιστικά αγαθά ή επικοινωνούν σε έναν πολιτιστικό οργανισμό μεταξύ τους, καθώς και τον τρόπο επικοινωνίας και δημιουργίας βιωμάτων των επισκεπτών με το προσωπικό, με ειδικούς επιστήμονες και καλλιτέχνες.

Τα ζητήματα που αφορούν τη χρήση και τη διάδοση της πολιτισμικής πληροφορίας μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας, καθώς και τη συμβολή της τελευταίας στη διαμόρφωση ενός πλαισίου σύγκλισης και ανάδειξης των πολιτισμών, αφορούν σε **τρεις βασικούς πυλώνες**:

- **Η ψηφιακή διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς και η αξιοποίησή της στην εκπαιδευτική διαδικασία:** Οι βάσεις δεδομένων, οι ψηφιακές παραγωγές (κείμενο, εικόνα, ήχος), το διαδίκτυο και η διάδοση της πληροφορίας, οι απαιτήσεις των νέων τεχνολογιών, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, τα δίκτυα πληροφορίας και οι τεχνολογίες μεταγραφής πολιτισμικών δεδομένων.
- **Οι πολιτιστικοί φορείς, τα μουσεία και οι χορηγοί:** Η καταγραφή και διαχείριση των συλλογών, η συμμετοχή των μουσείων σε εθνικά και διεθνή προγράμματα, η συμβολή των νέων τεχνολογιών στην πολιτιστική επικοινωνία, ο εκπαιδευτικός ρόλος των μουσείων, η συμβολή της χορηγίας στην ανάδειξη και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Οι νέες μορφές αντίληψης και αναπαράστασης του χώρου:** Η τρισδιάστατη αναπαράσταση και η εικονική πραγματικότητα, η κίνηση και η διαδραστικότητα στη χαρτογραφία, τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, η νέα αρχιτεκτονική και η διαδικασία της ψηφιακής απεικόνισης του χώρου.

Οι νέες τεχνολογίες, όπως η μηχανική μάθηση (machine learning), η τεχνητή νοημοσύνη (artificial intelligence) και οι αλυσίδες συστοιχιών (blockchains), έχουν ήδη αρχίσει να έχουν καταλυτική επίδραση σε διάφορους τομείς, όπως οι οικονομικές και τραπεζικές υπηρεσίες, η ενέργεια, η υγεία και η διακυβέρνηση. Ο τομέας του πολιτισμού αποτελεί ίσως τον τομέα εκείνο ο οποίος έχει επηρεασθεί λιγότερο από τις προαναφερθείσες τεχνολογίες. Για το λόγο αυτό, οι εξελίξεις στον τομέα του πολιτισμού τα επόμενα χρόνια αναμένονται ραγδαίες υπό την επίδραση ανατρεπτικών τεχνολογιών (**disruptive technologies**).

Οι τομείς και τα ψηφιακά εργαλεία εκείνα, τα οποία είναι περισσότερο πιθανό να ανατρέψουν ριζικά τον τρόπο με τον οποίο αλληλοεπιδρούμε με την πολιτιστική μας κληρονομιά μπορούν να ομαδοποιηθούν **σε πέντε κατηγορίες**:

Enhanced User Experience

Η επαυξημένη πραγματικότητα (augmented reality) αποτελεί μία τεχνολογία που βρίσκει ποικίλες εφαρμογές στο χώρο του πολιτισμού και συγκεκριμένα σε μουσεία, εκθέσεις και αρχαιολογικούς χώρους. Η πιο απλή και συνηθισμένη εφαρμογή της επαυξημένη πραγματικότητας είναι η προσθήκη πολυμεσικών πληροφοριών (κείμενο, ήχος, εικόνα και βίντεο) σε έργα τέχνης, ώστε να βελτιώνουν τη εμπειρία του χρήστη/ επισκέπτη με το να παρέχουν επιπλέον χρήσιμες πολυμεσικές πληροφορίες σχετικά με το έργο το οποίο περιεργάζεται. Επίσης, η επαυξημένη πραγματικότητα δίνει τη δυνατότητα να προσθέσουμε μία επιπλέον διάσταση στα διάφορα έργα, «ζωντανεύοντας» με τον τρόπο αυτό τα ίδια τα αντικείμενα.

Τα εικονικά μουσεία (virtual museums) αποτελούνται από πολυμεσικό περιεχόμενο, όπως ψηφιακές ή ψηφιοποιημένες εικόνες, αρχεία ήχου και κειμένου, καθώς και δεδομένα ιστορικού, επιστημονικού ή πολιτισμικού χαρακτήρα. Δεν φιλοξενούν πραγματικά εκθέματα, αλλά μέσω του πολυμεσικού περιεχομένου που διαθέτουν παρέχουν στον χρήστη/ επισκέπτη τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση σε πολλαπλές αναπαραστάσεις του ίδιου έργου ή αντικειμένου, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπουν την απομακρυσμένη πρόσβαση στα εικονικά εκθέματα για μελέτη ή απλή θέαση. Μέσω της χρήσης απτικών τεχνολογιών (haptic technologies), ο χρήστης/ επισκέπτης έχει, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη δυνατότητα να «αισθανθεί» τις ανάγλυφες επιφάνειες των εκθεμάτων. Τέλος, οι ψηφιακοί βοηθοί (digital assistants) βασιζονται σε τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης (artificial intelligence) και επεξεργασίας φυσικής γλώσσας (natural language processing) για να προσφέρουν στους χρήστες βελτιωμένες εμπειρίες ξεναγήσεων σε μουσεία με χρήση για παράδειγμα chatbots.

3D Scanning and Imaging

Η χρήση τεχνολογιών τρισδιάστατης απεικόνισης/ σάρωσης και εκτύπωσης, επιτρέπει με μεγάλη ακρίβεια την αναπαραστάση και αναπαραγωγή αντικειμένων. Έτσι, καθίσταται δυνατή όχι μόνο η δημιουργία για παράδειγμα εικόνων υψηλής ανάλυσης από έργα τέχνης, που επιτρέπουν ακόμη και τη μελέτη της τεχνοτροπίας του δημιουργού του έργου. Επιπλέον, δίνουν τη δυνατότητα να δημιουργηθούν ψηφιακά αντίτυπα υψηλής πιστότητας δισδιάστατων και τρισδιάστατων έργων τέχνης, τα οποία εκτός από τη δυνατότητα απομακρυσμένης μελέτης του ίδιου του έργου, γίνονται προσβάσιμα με ηλεκτρονικό τρόπο σε όλο και μεγαλύτερο κοινό.

Cultural Analytics

Ο όρος cultural analytics αναφέρεται στην ανάλυση δεδομένων που προέρχονται από μεγάλα δεδομένα (big data) από έργα τέχνης μέσω της ψηφιοποίησής τους με διάφορους τρόπους (3D scanning, high-resolution digital imaging, κλπ.), παρέχοντας έτσι νέες δυνατότητες για την μελέτη των έργων όσο και των δημιουργών τους. Επιπλέον, ο όρος αναφέρεται και στην ανάλυση δεδομένων που σχετίζεται με τη συμπεριφορά των χρηστών/ επισκεπτών ενός χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση και προβολή των εκθεμάτων με βάση τις προτιμήσεις των επισκεπτών, την επιλογή θεματολογίας περιοδικών εκθέσεων, την

καλύτερη προετοιμασία χώρων για τη διαχείριση μεγάλου πλήθους επισκεπτών σε συγκεκριμένες ημέρες του έτους, κοκ.

Non-Distructive Testing

Οι μη καταστρεπτικές δοκιμές (non-destructive testing) αποτελούν σήμερα ισχυρό εργαλείο, τόσο για τη λεπτομερή ανάλυση των έργων τέχνης, όσο και για την πιστοποίηση της αυθεντικότητάς τους, καθώς και για τη μελέτη ιστορικών στοιχείων γύρω από το ίδιο το έργο και τον δημιουργό του. Οι μη καταστρεπτικές δοκιμές χρησιμοποιούν μία ευρεία γκάμα από τεχνολογίες, όπως ραδιογραφία (radiography), χρήση υπερήχων (ultrasound) και άλλες. Καθώς οι μέθοδοι αυτές είναι μη επεμβατικές, προστατεύουν το έργο και παρέχουν πληθώρα χρήσιμων δεδομένων.

Provenance and certification

Ένας ενδιαφέρων τομέας είναι αυτός που αφορά στην πιστοποίηση και στην απόδειξη κυριότητας αντικειμένων (provenance and certification). Δεδομένου ότι ο κόσμος της τέχνης κατακλύζεται από πλαστά ή παρανόμως αποκτηθέντα έργα κι αντικείμενα, προκύπτει όλο και πιο έντονα η ανάγκη ύπαρξης τρόπων και μεθόδων, οι οποίοι άμεσα, με διαφάνεια και πέραν από κάθε αμφιβολία θα είναι σε θέση να πιστοποιήσουν την αυθεντικότητα ενός έργου ή αντικειμένου, καθώς και τον νόμιμο κάτοχό του. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, η τεχνολογία των αλυσίδων συστοιχιών (blockchain technology) έχει ήδη αρχίσει να χρησιμοποιείται, εκμεταλλευόμενη τις εγγενείς ιδιότητες των blockchains, όπως η διαφάνεια των συναλλαγών, η έλλειψη δυνατότητας μεταβολής του μητρώου συναλλαγών και η κατανομημένη εμπιστοσύνη μεταξύ των όλων των συμμετεχόντων μερών.

1.2 Γενική Περιγραφή του Τομέα σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο (Αριθμός Επιχειρήσεων και Απασχολούμενων ανά οικονομική δραστηριότητα)

Το θεματικό πεδίο της μελέτης αφορά κύρια στους κλάδους της οικονομίας με τίτλο «Ενημέρωση και επικοινωνία» και «Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων». Για την περισσότερο ολοκληρωμένη μελέτη του θεματικού πεδίου, επιλέγεται όπου είναι εφικτό η παρουσίαση των διαθέσιμων στοιχείων ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2). Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) παρατίθενται ο αριθμός των νομικών μονάδων και ο αριθμός απασχολούμενων ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) σε εθνικό επίπεδο (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΕΛΛΑΔΑ		ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή				
261	Κατασκευή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων και πλακετών	126	581	6	43
262	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού	68	235	x	x
263	Κατασκευή εξοπλισμού επικοινωνίας	76	552	x	x
279	Κατασκευή άλλου ηλεκτρικού εξοπλισμού	71	522	x	x
465	Χονδρικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων	1.719	9.523	64	136
474	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	2.762	11.858	131	411
476	Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε ειδικευμένα καταστήματα	6.505	21.107	412	798
581	Έκδοση βιβλίων, περιοδικών και άλλες εκδοτικές δραστηριότητες	2.039	9.968	63	161
582	Έκδοση λογισμικού	274	1.487	15	24
591	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων	1.518	9.645	26	42
592	Ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	294	625	11	18
611	Ενσύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	462	9.814	x	x
612	Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	547	9.510	34	102
613	Δορυφορικές τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	32	334	x	x
619	Άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	408	3.488	21	48
620	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	7.433	29.936	337	507
631	Επεξεργασία δεδομένων, καταχώρηση και συναφείς δραστηριότητες - δικτυακές πύλες	1.845	5.759	117	123
639	Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	1.418	1.763	29	25
721	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές επιστήμες και τη μηχανική	4.720	8.642	421	1.052
722	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	890	2.276	55	52
731	Διαφήμιση	3.927	13.548	117	991
741	Δραστηριότητες ειδικευμένου σχεδίου	843	1.185	13	13
742	Φωτογραφικές δραστηριότητες	3.337	5.321	144	194
743	Δραστηριότητες μετάφρασης και διερμνείας	1.545	2.033	48	55
749	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.	935	3.521	32	59
774	Εκμίσθωση πνευματικής ιδιοκτησίας και παρεμφερών προϊόντων, με εξαίρεση τα έργα με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	24	268	x	x
856	Εκπαιδευτικές υποστηρικτικές δραστηριότητες	250	2.678	10	32
900	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	7.398	18.719	193	369
910	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	624	3.509	50	156
931	Αθλητικές δραστηριότητες	6.270	25.222	331	1.023
932	Δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	2.825	12.667	106	442
951	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και εξοπλισμού επικοινωνίας	815	1.250	40	62
Σύνολο για τους κλάδους του θεματικού πεδίου		62.000	227.921	2.826	6.938
Σύνολο για όλους τους κλάδους		1.427.124	4.438.516	98.452	191.605

Πίνακας 1. Νομικές μονάδες και αριθμός απασχολούμενων ανά 3ψήφιο κωδικό NACE Rev 2 σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έτος: 2019).

Από τον πίνακα 1 γίνεται αντιληπτό πως στο θεματικό πεδίο «Πολιτισμός και Ψηφιακά Εργαλεία» λειτουργούν περίπου 62 χιλιάδες επιχειρήσεις (νομικές μονάδες) σε εθνικό επίπεδο, στις οποίες απασχολούνται 228 χιλιάδες περίπου εργαζόμενοι. Με άλλα λόγια, **το 4,34% των επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο δραστηριοποιούνται στον υπό μελέτη τομέα, απασχλώντας το 5,15% των**

απασχολούμενων στη χώρα. Στον ίδιο πίνακα παρατίθενται ο αριθμός των νομικών μονάδων και ο αριθμός απασχολούμενων ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΕΛΣΤΑΤ, 2019). Παρατηρεί κανείς πως στο θεματικό πεδίο «Πολιτισμός και Ψηφιακά Εργαλεία» λειτουργούν περίπου 2.826 επιχειρήσεις (νομικές μονάδες) σε περιφερειακό επίπεδο, στις οποίες απασχολούνται 6.938 περίπου εργαζόμενοι. Με άλλα λόγια, **το 2,87% των επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο δραστηριοποιούνται στον υπό μελέτη τομέα οικονομικής δραστηριότητας, απασχολώντας το 3,62% των απασχολούμενων στη Δυτική Ελλάδα¹. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, το μεγαλύτερο σχετικό αριθμό νομικών μονάδων κι απασχολούμενων έχει η Αχαΐα και μικρότερο η Αιτωλοακαρνανία².**

Επιχειρώντας μια ευθεία αντιπαραβολή για το θεματικό πεδίο υπό μελέτη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, γίνεται αντιληπτό πως **ο τομέας του Πολιτισμού και των Ψηφιακών Εργαλείων απασχολεί στην περίπτωση της Δυτικής Ελλάδας μικρότερο ποσοστό της περιφερειακής επιχειρηματικής δραστηριότητας και απασχόλησης σε σχέση με το εθνικό αντίστοιχο. Δεδομένων του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής, της ύπαρξης και δραστηριοποίησης ακαδημαϊκών κι ερευνητικών ιδρυμάτων με υψηλή τεχνολογική ένταση στην Περιφέρεια, της ταχείας ανάπτυξης νεοφυούς οικοσυστήματος στην Πάτρα, καθώς και της ολυμπιακής κληρονομιάς της Περιφέρειας, το θεματικό πεδίο έχει σημαντικό περιθώριο ενίσχυσης του.**

1.3 Οικονομική επίδοση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 2) παρατίθενται ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) σε εθνικό επίπεδο (ΕΛΣΤΑΤ, 2019)³.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΕΛΛΑΔΑ	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)
261	Κατασκευή ηλεκτρονικών εξαρτημάτων και πλακετών	97.069	1.803
262	Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού	12.799	x
263	Κατασκευή εξοπλισμού επικοινωνίας	54.435	x

¹ Πρέπει να σημειωθεί ότι τα παραπάνω ποσοστά πιθανά είναι ελαφρά μεγαλύτερα, καθώς για 6 κλάδους ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2), τα στοιχεία σε περιφερειακό επίπεδο είναι εμπιστευτικά και δεν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ

² Πρέπει να σημειωθεί πως για 13 κλάδους ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) – τους μισούς σχεδόν από όσους εξετάζονται, τα στοιχεία σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας είναι εμπιστευτικά και δεν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ.

³ Πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσό είναι πιθανά μεγαλύτερο, καθώς για 1 κλάδο ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2), τα στοιχεία σε εθνικό επίπεδο είναι εμπιστευτικά και δεν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΕΛΛΑΔΑ	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)
279	Κατασκευή άλλου ηλεκτρικού εξοπλισμού	111.962	x
465	Χονδρικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων	2.763.185	11.480
474	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	1.298.401	21.183
476	Λιανικό εμπόριο επιμορφωτικών ειδών και ειδών ψυχαγωγίας σε ειδικευμένα καταστήματα	1.791.187	34.578
581	Έκδοση βιβλίων, περιοδικών και άλλες εκδοτικές δραστηριότητες	668.712	6.159
582	Έκδοση λογισμικού	99.584	1.962
591	Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων	437.076	911
592	Ηχογραφήσεις και μουσικές εκδόσεις	15.595	744
611	Ενσύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	2.080.766	x
612	Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	3.327.688	7.606
613	Δορυφορικές τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	63.704	x
619	Άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	435.758	1.135
620	Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	2.191.755	22.538
631	Επεξεργασία δεδομένων, καταχώρηση και συναφείς δραστηριότητες· δικτυακές πύλες	899.243	3.512
639	Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	57.905	308
721	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις φυσικές επιστήμες και τη μηχανική	383.737	56.519
722	Έρευνα και πειραματική ανάπτυξη στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	150.007	872
731	Διαφήμιση	1.373.041	23.263
741	Δραστηριότητες ειδικευμένου σχεδίου	36.320	127
742	Φωτογραφικές δραστηριότητες	71.211	2.517
743	Δραστηριότητες μετάφρασης και διερμνείας	48.842	849
749	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.	193.634	2.647
774	Εκμίσθωση πνευματικής ιδιοκτησίας και παρεμφερών προϊόντων, με εξαίρεση τα έργα με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	16.929	x
856	Εκπαιδευτικές υποστηρικτικές δραστηριότητες	18.895	155
900	Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	298.928	5.749
910	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες	58.975	2.203
931	Αθλητικές δραστηριότητες	402.159	12.313
932	Δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	187.914	4.499
951	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και εξοπλισμού επικοινωνίας	122.153	1.331
Σύνολο για τους κλάδους του θεματικού πεδίου		19.769.571	7.178
Σύνολο για όλους τους κλάδους		314.726.720	7.340.755

Πίνακας 2. Κύκλος εργασιών ανά 3ψήφιο κωδικό NACE V2 σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έτος: 2019).

Από τον παραπάνω πίνακα γίνεται αντιληπτό πως στο θεματικό πεδίο «Πολιτισμός και Ψηφιακά Εργαλεία» ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων αγγίζει τα 19,7 δις ευρώ σε εθνικό επίπεδο, με το συνολικό κύκλο εργασιών όλων των επιχειρήσεων της χώρας να ανέρχεται σε 314,7 δις ευρώ. Με άλλα λόγια, **το 6,25% του συνολικού κύκλου εργασιών σε εθνικό επίπεδο προέρχεται από τον υπό εξέταση τομέα.** Στον ίδιο πίνακα παρατίθεται ο συνολικός κύκλος εργασιών των νομικών μονάδων ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (V2) στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (ΕΛΣΤΑΤ, 2019). Παρατηρεί κανείς πως στο θεματικό πεδίο «Πολιτισμός και Ψηφιακά Εργαλεία» ο

συνολικός κύκλος εργασιών ανέρχεται σε 7,2 περίπου εκατομμύρια ευρώ. Με άλλα λόγια, **το 0,1% του συνολικού κύκλου εργασιών σε περιφερειακό επίπεδο προέρχεται από τον υπό εξέταση τομέα οικονομικής δραστηριότητας⁴. Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, το μεγαλύτερο κύκλο εργασιών έχουν οι επιχειρήσεις της Αχαΐας και μικρότερο της Αιτωλοακαρνανίας⁵. Επιχειρώντας μια ευθεία αντιπαραβολή για το θεματικό πεδίο υπό μελέτη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, γίνεται αντιληπτό πως ο τομέας αυτός στην περίπτωση της Δυτικής Ελλάδας συνεισφέρει ένα ελάχιστο ποσοστό στον συνολικό κύκλο εργασιών των νομικών μονάδων της περιοχής σε σχέση με το εθνικό αντίστοιχο, επιβεβαιώνοντας την ύπαρξη σημαντικής δυνατότητας ανάδειξης και ώθησης της συμμετοχής του στο περιφερειακό παραγωγικό μοντέλο.**

1.4 Συμβολή του τομέα στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο

Δεδομένης της απουσίας στοιχείων (λόγω εμπιστευτικότητας) ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2), μελετάται η συμβολή του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην εθνική και περιφερειακή οικονομία ανά 1-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2). Ειδικότερα αυτό που θα εξετάσουμε είναι η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) που συνεισφέρει ο εν λόγω τομέας στο συνολικό ΑΕΠ, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 3) παρατίθενται η ΑΠΑ ανά 1-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) για τους 2 κλάδους ενδιαφέροντος, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, από το 2011 μέχρι και το 2019 (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

Κλάδος	Έτος	ΕΛΛΑΔΑ (εκ. €)	Δυτική Ελλάδα (εκ. €)	Αιτωλοακαρνανία (εκ. €)	Αχαΐα (εκ. €)	Ηλεία (εκ. €)
Ενημέρωση και επικοινωνία	2011	5.638	205	35	143	27
	2012	5.150	182	34	124	25
	2013	4.873	166	28	117	21
	2014	4.306	143	23	101	18
	2015	4.435	137	22	96	18
	2016	4.523	138	22	98	18
	2017	4.826	144	24	101	19
	2018	4.781	142	24	100	19
	2019	5.077	143	24	101	19
Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση,	2011	5.453	282	67	135	80
	2012	5.327	269	79	120	70
	2013	5.186	234	73	96	65
	2014	5.037	256	78	107	71
	2015	4.883	255	78	107	71

⁴ Πρέπει να σημειωθεί ότι το παραπάνω ποσοστό είναι πιθανά μεγαλύτερο, καθώς για 6 κλάδους ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (V2), τα στοιχεία σε περιφερειακό επίπεδο είναι εμπιστευτικά και δεν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ.

⁵ Πρέπει να σημειωθεί πως για 13 κλάδους ανά 3-ψήφιο κωδικό NACE (Rev 2) – τους μισούς σχεδόν από όσους εξετάζονται, τα στοιχεία σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας είναι εμπιστευτικά και δεν ανακοινώνονται από την ΕΛΣΤΑΤ.

Κλάδος	Έτος	ΕΛΛΑΔΑ (εκ. €)	Δυτική Ελλάδα (εκ. €)	Αιτωλοακαρνανία (εκ. €)	Αχαΐα (εκ. €)	Ηλεία (εκ. €)
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	2016	4.777	240	74	105	61
	2017	4.952	242	75	101	66
	2018	5.395	269	82	110	77
	2019	5.623	265	81	110	74
Συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία	2011	178.181	8.209	2.343	4.196	1.670
	2012	166.151	7.735	2.271	3.899	1.566
	2013	159.467	7.298	2.253	3.563	1.482
	2014	156.492	7.142	2.145	3.521	1.476
	2015	155.836	7.099	2.112	3.474	1.512
	2016	152.197	6.831	2.039	3.348	1.445
	2017	154.344	6.839	1.987	3.356	1.496
	2018	155.611	6.888	2.042	3.361	1.484
	2019	158.762	7.027	2.043	3.452	1.533

Πίνακας 3. Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία κατά κλάδο (μονοψήφιο NACE V2) σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Σε εκατομμύρια ευρώ - σε τρέχουσες τιμές).

Στον κλάδο «**Ενημέρωση και επικοινωνία**» παρατηρείται από το 2011 μείωση της ΑΠΑ σε εθνικό επίπεδο, η οποία αναστρέφεται από το 2015 κι έπειτα. Το 2019, ένα έτος πριν το ξέσπασμα της πανδημίας κορωνοϊού και των εκτεταμένων συνεπειών της στη λειτουργία πολλών επιχειρήσεων και στην απασχόληση στον κλάδο, η ΑΠΑ είχε διαμορφωθεί στα 5,077 δις ευρώ. Σε περιφερειακό επίπεδο, η ΑΠΑ έβαινε μειούμενη μέχρι το 2015, ανακάμπτοντας από το 2016 και αγγίζοντας τα 143 εκατομμύρια ευρώ το 2019. Μεγαλύτερη συμμετοχή στην ΑΠΑ είχε η Αχαΐα και μικρότερη η Ηλεία. **Συνολικά, η συνεισφορά του κλάδου στην ΑΠΑ της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας διαμορφώθηκε στο 2,03% για το 2019** (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

Στον κλάδο «**Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων**» παρατηρείται επίσης από το 2011 μείωση της ΑΠΑ σε εθνικό επίπεδο, η οποία αναστρέφεται από το 2017 κι έπειτα. Το 2019, ένα έτος πριν το ξέσπασμα της πανδημίας κορωνοϊού και των σφοδρών συνεπειών της στη λειτουργία πολλών επιχειρήσεων και στην απασχόληση στον κλάδο, η ΑΠΑ είχε διαμορφωθεί στα 5,623 δις ευρώ. Σε περιφερειακό επίπεδο, η ΑΠΑ έβαινε μειούμενη μέχρι το 2016, ανακάμπτοντας από το 2017 και αγγίζοντας τα 265 εκατομμύρια ευρώ το 2019. Μεγαλύτερη συμμετοχή στην ΑΠΑ είχε η Αχαΐα και μικρότερη η Ηλεία. **Συνολικά, η συνεισφορά του κλάδου στην ΑΠΑ της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας διαμορφώθηκε στο 3,77% για το 2019** (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

Συνολικά οι 2 κλάδοι – οι οποίοι σχετίζονται άμεσα με τον υπό μελέτη τομέα οικονομικής δραστηριότητας - συμμετείχαν το 2019 κατά 5,81% στη συνολική ΑΠΑ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΕΛΣΤΑΤ, 2019).

2. Ανάλυση του πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών

Για την πληρέστερη ανάλυση του περιβάλλοντος του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων αξιοποιούνται η ανάλυση PEST και η ανάλυση SWOT.

2.1 Ανάλυση PEST

Πολιτικό περιβάλλον

Ο κίνδυνος διατάραξης της πολιτικής σταθερότητας της χώρας είναι σημαντικά μικρότερος σε σχέση με το παρελθόν. Εξάιρεση αποτελεί η πιθανή διπλή εκλογική αναμέτρηση, η οποία προκύπτει από τις διαδοχικές αλλαγές του σχετικού εκλογικού νόμου. Ο κλάδος του πολιτισμού ελέγχεται σε σημαντικό βαθμό από κρατικούς φορείς, συνεπώς ο κίνδυνος μια θεσμική αλλαγή να επηρεάσει σημαντικά όχι μόνο τον τρόπο λειτουργίας του κλάδου, αλλά και τον τρόπο που αυτός συμπτύσσεται και «συναναστρέφεται» άλλους κλάδους – όπως εκείνος των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών – είναι σημαντικός. Σημαντικό ρόλο παίζει και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις επιχορηγήσεις φορέων του πολιτισμού, εκτεταμένη αλλαγή του οποίου θα φέρει σημαντική διατάραξη του τρόπου λειτουργίας των φορέων αυτών.

Οικονομικό περιβάλλον

Οι περιφερειακές, η εθνική και η ευρωπαϊκή οικονομία αντιμετωπίζουν σημαντικό κίνδυνο επιβράδυνσης ή/ και ύφεσης. Η πολεμική σύρραξη στην Ουκρανία έχει επιφέρει σημαντική αύξηση του ενεργειακού κόστους και του κόστους παραγωγής, οδηγώντας σε αύξηση του πληθωρισμού, μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και τελικά σε δυσχερές οικονομικό κλίμα. Οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας είναι ακόμα νωπές, ενώ δεν έχει αποκλειστεί ο κίνδυνος αναζωπύρωσής της κατά το β' εξάμηνο του 2022. Η χώρα είναι ήδη έκθετη σε σημαντικό εξωτερικό χρέος και έχει απωλέσει από το 2010 άνω του 20% του ΑΕΠ της, γεγονός που καθιστούν τον εξωτερικό δανεισμό της δυσκολότερο σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Από την άλλη, οι Περιφέρειες και το Κράτος έχουν στη διάθεσή τους πληθώρα ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων της Περιόδου 2021 – 2027, καθώς και έκτακτων χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης. Στα εργαλεία αυτά προβλέπεται τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης τόσο πολιτιστικών δράσεων όσο και δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού και γενικότερης αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Κοινωνικό περιβάλλον

Οι Έλληνες και οι κάτοικοι της Δυτικής Ελλάδας βίωσαν μια σημαντική οικονομική κρίση, η οποία έπληξε εκτεταμένα την καθημερινότητά τους, την οικονομική και εργασιακή κατάσταση των νοικοκυριών τους, και τελικά την ψυχολογία τους. Η διαφαινόμενη από το 2017 έξοδος από την κρίση ανακόπηκε βίαια από την πανδημία κορωνοϊού, η οποία ξέσπασε το 2020 και πλέον βρίσκεται σε ύφεση. Η ανάκαμψη κινδυνεύει επίσης από την πολεμική σύρραξη στην Ουκρανία, η οποία πέραν από ψυχολογικές, έχει και βαριές οικονομικές συνέπειες στο μέσο νοικοκυριό. Αν και η ανεργία έχει υποχωρήσει σημαντικά, το βιοτικό επίπεδο και το επίπεδο μισθών απέχουν σημαντικά από εκείνο πριν την οικονομική κρίση, συνεπώς το διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο και η αγοραστική του δύναμη είναι χαμηλά. Από την άλλη, έχει αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό των Ελλήνων – ιδιαίτερα νέων – που ασχολούνται ενεργά με τη νεοφυή επιχειρηματικότητα και επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν εμπορικά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες.

Τεχνολογικό περιβάλλον

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής κι Επικοινωνιών εξελίσσονται με ταχύ ρυθμό, επηρεάζοντας πλέον όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ο κλάδος του πολιτισμού είναι από εκείνους που έχουν επηρεαστεί ίσως σε μικρότερο βαθμό, δίνοντας έτσι μεγάλο περιθώριο δημιουργίας κι εφαρμογής ψηφιακών εργαλείων αποκλειστικά για την ανάδειξη, διατήρηση, προβολή και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Για το λόγο αυτό, οι εξελίξεις στον τομέα του πολιτισμού τα επόμενα χρόνια αναμένονται ραγδαίες υπό την επίδραση ανατρεπτικών τεχνολογιών (disruptive technologies), όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα. Από την άλλη, οι φορείς δημοσίου δικαίου που επιβλέπουν την ανάδειξη, προστασία και προβολή σημαντικού τμήματος του πολιτιστικού αποθέματος της χώρας και της Δυτικής Ελλάδας αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια σε σχέση με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσής τους, όπως η δυστοκία υλοποίησης έργων μέσω συμπράξεων με άλλους φορείς και ιδιώτες ή οι χρονοβόρες διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

2.2 Ανάλυση SWOT

Δυνατά Σημεία

- Ισχυρό πολιτιστικό απόθεμα στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, το οποίο είναι ποικιλόμορφο και αφορά σε διαφορετικές εκφάνσεις του πολιτισμού.
- Πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που συνδέεται άρρηκτα αφενός με το πολιτιστικό και φυσικό πλούτο της Δυτικής Ελλάδας, αφετέρου με την εθνική συνείδηση των Ελλήνων.
- Ισχυρή κουλτούρα «τέχνης του δρόμου» στα μεγάλα αστικά κέντρα της Δυτικής Ελλάδας, που αποτελούν έρεισμα για την ανάπτυξη του σύγχρονου πολιτισμού.
- Μεγάλος αριθμός φοιτητών και ερευνητών στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα της περιοχής, οι οποίοι εστιάζουν σε τομείς υψηλής τεχνολογικής έντασης και έχουν διαμορφώσει ένα ισχυρό περιφερειακό οικοσύστημα νεοφυούς επιχειρηματικότητας.
- Επιτυχημένες υφιστάμενες συμπράξεις πολιτισμού – πληροφορικής και νέων τεχνολογιών (πχ. εικονική περιήγηση αρχαιολογικού χώρου Ολυμπίας, εξωστρεφείς νεοφυείς επιχειρήσεις όπως η Clio-Muse και Envy Softworks).

Αδύναμα σημεία

- Περιορισμένη συμμετοχή των κλάδων του θεματικού πεδίου υπό μελέτη στο τοπικό και περιφερειακό εισόδημα.
- Περιορισμένη συμμετοχή των κλάδων του θεματικού πεδίου υπό μελέτη στην τοπική και περιφερειακή απασχόληση.
- Άνιση επιχειρηματική δραστηριότητα και απασχόληση στους κλάδους του θεματικού πεδίου υπό μελέτη μεταξύ των τριών περιφερειακών ενότητων της Δυτικής Ελλάδας.
- Ελάχιστη επιχειρηματική δραστηριότητα και απασχόληση στους κλάδους του θεματικού πεδίου υπό μελέτη στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, όπου βρίσκονται τοποσημα παγκόσμιας εμβέλειας (Αρχαία Ολυμπία, Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας, Ολυμπιακή Ακαδημία, Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή).
- Μειωμένη διασύνδεση της έρευνας – καινοτομίας που παράγεται στα ακαδημαϊκά κι ερευνητικά ιδρύματα με την περιφερειακή οικονομία.

Ευκαιρίες

- Έμφαση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και την προβολή του πολιτιστικού αποθέματος της Δυτικής Ελλάδας στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2021-2027».
- Διαθέσιμοι πόροι άνω των 230 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για τη χρηματοδότηση δράσεων σύγχρονου πολιτισμού.
- Ύπαρξη επιπλέον χρηματοδοτικών εργαλείων για τη δημιουργία έξυπνων εργαλείων στον πολιτισμό, όπως Creative Europe, Digital Europe, διακρατικά και διασυνοριακά επιχειρησιακά προγράμματα.
- Νομοθετικές πρωτοβουλίες για την επιτάχυνση επενδύσεων στην Ελλάδα (νέος αναπτυξιακός νόμος) και βελτίωση θεσμικού πλαισίου για τις συμπράξεις δημοσίου – ιδιωτικού τομέα.
- Αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού μετά την ύφεση της πανδημίας κορωνοϊού και ο κεντρικός ρόλος του πολιτιστικού αποθέματος στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Η κλιματική αλλαγή επιβάλλει τη λήψη πρωτοβουλιών για την προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς με χρήση τεχνολογικά προηγμένων μεθόδων κι εργαλείων.

Απειλές

- Ένταση της πολεμικής σύρραξης στην Ουκρανία, με αποτέλεσμα την περαιτέρω επιδείνωση των δημοσιονομικών μεγεθών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Πιθανή πολιτική αστάθεια λόγω αυξημένης πιθανότητας διπλής εκλογικής αναμέτρησης.
- Δυσκολία ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών σε φορείς πολιτισμού λόγω πολύπλοκου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.
- Μειωμένο ή σταθερό ρεύμα εισερχόμενου τουρισμού λόγω παγκόσμιας αναταραχής (πόλεμος στην Ουκρανία, ένταση πανδημίας κορωνοϊού, ξέσπασμα ευλογιάς των πιθήκων στη Δυτική Ευρώπη).

3. Διαμόρφωση Σεναρίων για την εξέλιξη του τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων στην παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών

3.1 Παρουσίαση της γενικής μεθοδολογικής προσέγγισης της προοπτικής διερεύνησης δεξιοτήτων (skills foresight)

Η ακολουθούμενη μεθοδολογία θα αφορά την εξέταση τριών σεναρίων:

- **BAU (Business As Usual)**: Πρόκειται για τον τύπο σεναρίου, στην ιστορία του οποίου δεν υπάρχουν «εκπλήξεις». Τα πράγματα θα παραμείνουν στην υπάρχουσα κατάσταση, ως συνήθως. Δεν πρόκειται να χειροτερέψουν ή να βελτιωθούν.
- **Το Αισιόδοξο Σενάριο**: Τα πράγματα θα εξελιχθούν πολύ καλύτερα από ό,τι στο πρόσφατο παρελθόν.
- **Το Αρνητικό Σενάριο**: Κάτι θα πάει πολύ χειρότερα από ό,τι πήγαινε στο παρελθόν.

3.2 BAU (Business As Usual)

Το σενάριο αυτό δεν προβλέπει κάποια «έκπληξη» και όλα βαίνουν ως συνήθως. Πιο συγκεκριμένα, θεωρείται ότι ισχύουν οι κάτωθι παραδοχές:

Δυστοκία εισαγωγή ψηφιακών εργαλείων στον πολιτισμό λόγω χρονοβόρων διαδικασιών συμβάσεων & δυσκολία υλοποίησης συμπράξεων δημοσίου – ιδιωτικού τομέα

Συνέχιση του πολέμου στην Ουκρανία, με μικρή περαιτέρω αύξηση του ενεργειακού κόστους, αύξηση του πληθωρισμού και μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης

Λόγω της συνέχισης του πολέμου, αργή επαναφορά των ρυθμών ανάπτυξης και περαιτέρω σταθερή επιβράδυνση της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας

Σταθεροποίηση της πανδημίας κορωνοϊού και αποφυγή εξέλιξης της ευλογιάς των πιθήκων σε πανδημία

Σημαντική αύξηση του τουριστικού ρεύματος σε σχέση με το 2019

Επιτακτική ανάγκη για λήψη πρωτοβουλιών για τη θωράκιση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω χρήσης νέων τεχνολογιών

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές, αναμένεται:

- Μεγάλη αύξηση της ανάγκης σε ανθρώπινους πόρους για την εξυπηρέτηση και διαχείριση σημαντικών ροών επισκεπτών σε μνημεία και χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, δεδομένης και της συνεχιζόμενης αποχώρησης δημόσιων λειτουργιών (λόγω συνταξιοδοτήσεων, κοκ.).
- Σημαντική αύξηση της ζήτησης των προϊόντων και υπηρεσιών επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό, καθώς

ο μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ προορισμών επιβάλλει τη διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών να είναι σημαντικός παράγοντας διαφοροποίησης.

- Βελτίωση της δυναμικής για εξωστρέφεια επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.
- Μικρή αύξηση του κόστους λειτουργίας μια επιχείρησης κι ενός φορέα πολιτισμού, λόγω αύξησης του ενεργειακού κόστους και πληθωριστικών πιέσεων.
- Σταθερή – αλλά μικρή – αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.
- Σταθερή – αλλά μικρή – αύξηση της ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού από τις επιχειρήσεις που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.

Έτσι, οι ειδικότητες και επαγγέλματα όπου αναμένεται να υπάρξει αύξηση της ζήτησης από την περιφερειακή αγορά είναι:

<ul style="list-style-type: none"> • Ειδικοί ανάπτυξης λογισμικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης λογισμικού, • Ειδικοί ανάπτυξης υλικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης υλικού, • Ειδικοί συντήρησης και αποκατάστασης, 	<ul style="list-style-type: none"> • Μουσειολόγοι – βιβλιοθηκονόμοι – ιστορικοί, • Φωτογράφοι – κινηματογραφιστές, • Παραγωγοί ταινιών – animation, • Φροντιστές μουσείων/ αρχαιολογικών χώρων/ χώρων πολιτισμού με εκπαίδευση στη χρήση των νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών, • Ειδικοί marketing – προώθησης νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών.
---	---

3.3 Το Αισιόδοξο Σενάριο

Για το σενάριο αυτό θεωρείται ότι ισχύουν οι κάτωθι παραδοχές:

 <p>Δυστοκία εισαγωγή ψηφιακών εργαλείων στον πολιτισμό λόγω χρονοβόρων διαδικασιών συμβάσεων & δυσκολία υλοποίησης συμπράξεων δημοσίου – ιδιωτικού τομέα</p>	 <p>Διακοπή ή ύφεση του πολέμου στην Ουκρανία, με μικρή μείωση του ενεργειακού κόστους, μείωση του πληθωρισμού και αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης</p>
 <p>Λόγω της διακοπής του πολέμου, επαναφορά σε ανάπτυξη της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας</p>	 <p>Σταθεροποίηση της πανδημίας κορωνοϊού και αποφυγή εξέλιξης της ευλογιάς των πιθήκων σε πανδημία</p>

Σημαντική αύξηση του τουριστικού ρεύματος σε σχέση με το 2019

Επιτακτική ανάγκη για λήψη πρωτοβουλιών για τη θωράκιση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω χρήσης νέων τεχνολογιών

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές, αναμένεται:

- Μεγάλη αύξηση της ανάγκης σε ανθρώπινους πόρους για την εξυπηρέτηση και διαχείριση σημαντικών ροών επισκεπτών σε μνημεία και χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, δεδομένης και της συνεχιζόμενης αποχώρησης δημόσιων λειτουργιών (λόγω συνταξιοδοτήσεων, κοκ.).
- Μεγάλη αύξηση της ζήτησης των προϊόντων και υπηρεσιών επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό, καθώς ο μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ προορισμών επιβάλλει τη διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών να είναι σημαντικός παράγοντας διαφοροποίησης.
- Διαμόρφωση ισχυρού κι εξωστρεφούς προφίλ για τις επιχειρήσεις που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.
- Μικρή μείωση ή σταθεροποίηση του κόστους λειτουργίας μια επιχείρησης κι ενός φορέα πολιτισμού, λόγω μείωσης του ενεργειακού κόστους και μείωσης του πληθωρισμού.
- Μεγάλη αύξηση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.
- Σημαντική αύξηση της ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού από τις επιχειρήσεις που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.

Έτσι, οι ειδικότητες και επαγγέλματα όπου αναμένεται να υπάρξει σημαντική αύξηση της ζήτησης από την περιφερειακή αγορά είναι:

• Ειδικοί ανάπτυξης λογισμικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης λογισμικού, • Ειδικοί ανάπτυξης υλικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης υλικού, • Ειδικοί συντήρησης και αποκατάστασης, • Μουσειολόγοι – βιβλιοθηκονόμοι – ιστορικοί,	• Φωτογράφοι – κινηματογραφιστές, • Παραγωγοί ταινιών – animation, • Φροντιστές μουσείων/ αρχαιολογικών χώρων/ χώρων πολιτισμού με εκπαίδευση στη χρήση των νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών, • Ειδικοί marketing – προώθησης νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών.

3.4 Το Αρνητικό Σενάριο

Για το σενάριο αυτό θεωρείται ότι ισχύουν οι κάτωθι παραδοχές:

Δυστοκία εισαγωγή ψηφιακών εργαλείων στον πολιτισμό λόγω χρονοβόρων διαδικασιών συμβάσεων & δυσκολία υλοποίησης συμπράξεων δημοσίου – ιδιωτικού τομέα

Επιδείνωση του πολέμου στην Ουκρανία, με μεγάλη περαιτέρω αύξηση του ενεργειακού κόστους, αύξηση του πληθωρισμού και μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης

Λόγω της συνέχισης του πολέμου, ύφεση της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας

Επιδείνωση της πανδημίας κορωνοϊού ή εξέλιξη της ευλογιάς των πιθήκων σε πανδημία

Αποτυχία στόχου για αύξηση του τουριστικού ρεύματος σε σχέση με το 2019, λόγω πολέμου και πανδημίας

Επιτακτική ανάγκη για λήψη πρωτοβουλιών για τη θωράκιση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω χρήσης νέων τεχνολογιών

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές, αναμένεται:

- Κάλυψη της ανάγκης σε ανθρώπινους πόρους για την εξυπηρέτηση και διαχείριση σημαντικών ροών επισκεπτών σε μνημεία και χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, παρά τη συνεχιζόμενη αποχώρηση δημόσιων λειτουργιών (λόγω συνταξιοδοτήσεων, κοκ.).
- Σταθερή ζήτηση των προϊόντων και υπηρεσιών επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό, καθώς ο μεγάλος ανταγωνισμός μεταξύ προορισμών επιβάλλει τη διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών να είναι σημαντικός παράγοντας διαφοροποίησης.
- Αδυναμία στροφής σε αγορές του εξωτερικού για τις επιχειρήσεις που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό, λόγω δημοσιονομικών δυσκολιών και εμπορικών κυρώσεων μεταξύ Ανατολής – Δύσης.
- Σημαντική αύξηση του κόστους λειτουργίας μια επιχείρησης κι ενός φορέα πολιτισμού, λόγω αύξησης του ενεργειακού κόστους και σημαντικής αύξησης του πληθωρισμού.
- Μεγάλη μείωση του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.
- Σημαντική μείωση της ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού από τις επιχειρήσεις που παράγουν ψηφιακά εργαλεία που συνδέονται με τον πολιτισμό.

Έτσι, οι ειδικότητες και επαγγέλματα όπου αναμένεται να υπάρξει διατήρηση ή μικρή μείωση της ζήτησης από την περιφερειακή αγορά είναι:

<ul style="list-style-type: none"> • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης λογισμικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης υλικού, • Φωτογράφοι – κινηματογραφιστές, • Παραγωγοί ταινιών – animation, 	<ul style="list-style-type: none"> • Φροντιστές μουσείων/ αρχαιολογικών χώρων/ χώρων πολιτισμού με εκπαίδευση στη χρήση των νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών, • Ειδικοί marketing – προώθησης νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών.
---	---

3.5 Συνθετική διάγνωση

Εξετάζοντας τα τρία σενάρια που παρουσιάστηκαν προηγούμενα, καθώς και τα συμπεράσματα που εξάγονται από τις αναλύσεις SWOT και PEST, οι βασικοί παράγοντες και τάσεις/ κινητήριες δυνάμεις που μπορούν να επηρεάζουν την εξέλιξη των δεξιοτήτων και των επαγγελματιών στους κλάδους που σχετίζονται με την «Πολιτισμός και ψηφιακά εργαλεία» είναι:

- ➔ Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο
- ➔ Η εξέλιξη της κρίσης στην Ουκρανία και οι επιδράσεις της στον τομέα της ενέργειας και της οικονομίας και του τουρισμού
- ➔ Η εξέλιξη της πανδημίας κορωνοϊού και οι επιδράσεις της στον τομέα της οικονομίας και του τουρισμού
- ➔ Η εξέλιξη του εισερχόμενου τουριστικού ρεύματος στη Δυτική Ελλάδα
- ➔ Η περιφερειακή καλλιτεχνική δημιουργία
- ➔ Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής στην πολιτιστική κληρονομιά
- ➔ Η ευελιξία του υφιστάμενου «πολιτιστικού μοντέλου» σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- ➔ Η άρση εμποδίων για την προέκταση μικρών και μεγάλων επενδύσεων
- ➔ Η άρση εμποδίων για την ένταξη χώρων πολιτισμού σε προγράμματα χρηματοδότησης του ψηφιακού τους μετασχηματισμού
- ➔ Ο βαθμός ενσωμάτωσης νέας τεχνολογίας στο υφιστάμενο μοντέλο λειτουργίας των χώρων πολιτισμού
- ➔ Η καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων και φιλικής κουλτούρας προς τις νέες τεχνολογίες στα στελέχη του κλάδου
- ➔ Ο βαθμός διασύνδεσης της ερευνητικής δραστηριότητας με τον κλάδο του πολιτισμού και των νέων τεχνολογιών.
- ➔ Το επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων του γενικού κοινού

4. Προτάσεις δράσεων – παρεμβάσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων για την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών

Οι τρόποι απόκτησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού στον θεματικό τομέα «Πολιτισμός και ψηφιακά εργαλεία» μπορεί να γίνει μέσω τριών ομάδων δράσεων – παρεμβάσεων:

- ➔ Δράσεις – παρεμβάσεις για την απόκτηση κι ενίσχυση γενικών και ψηφιακών δεξιοτήτων
- ➔ Δράσεις – παρεμβάσεις για την απόκτηση κι ενίσχυση ειδικών επαγγελματικών δεξιοτήτων
- ➔ Δράσεις – παρεμβάσεις που θα ωθήσουν αναπτυξιακά το θεματικό τομέα μελέτης και θα αυξήσουν τη ζήτηση ανθρώπινου δυναμικού.

Δράσεις – παρεμβάσεις για την απόκτηση κι ενίσχυση γενικών και ψηφιακών δεξιοτήτων

- Πρόγραμμα απόκτησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων στα πεδία:
 - **Business skills**, με ενδεικτική θεματολογία:
 - Εναλλακτικές μορφές επιχείρησης
 - Συνεργασίες και συμπράξεις μεταξύ κλάδων
 - Δημιουργία και διαχείριση επιχειρηματικών συστάδων
 - Ενσωμάτωση έρευνας και ανάπτυξης στην παραγωγική διαδικασία
 - Εξωστρέφεια - εξαγωγές
 - Ξένες γλώσσες
 - Αρχές βιώσιμης ανάπτυξης
 - Πράσινη επιχειρηματικότητα
 - Βασικά οικονομικά
 - Βασική λογιστική
 - Ίδρυση επιχείρησης – δημιουργία και υλοποίηση business plan/ business model canvas
 - Δημόσιες συμβάσεις
 - **Digital skills**, με ενδεικτική θεματολογία:
 - Χρήση ΤΠΕ
 - Ψηφιακό εμπόριο
 - Ψηφιακό marketing
 - Συνεργατικές πλατφόρμες
 - Πλατφόρμες διοίκησης έργου
 - Πλατφόρμες λογιστικής υποστήριξης
 - Πλατφόρμες CRM/ ERP
 - Ηλεκτρονική τιμολόγηση
 - Πλατφόρμες ΥΠΑΝ & ΠΕΠ (ΠΣΚΕ, κλπ.)
 - Πολιτιστική επικοινωνία και νέες τεχνολογίες
 - **Soft skills**, με ενδεικτική θεματολογία:
 - Εργασία σε ομάδες
 - Παρουσίαση – public speaking
 - Οργανωσιακή συμπεριφορά
 - Τα χρηματοδοτικά εργαλεία της περιόδου 2021-2027
 - Μεθοδολογία έρευνας αγοράς
 - Μεθοδολογία έρευνας
 - Σύγχρονος πολιτισμός
 - Κλασικός και αρχαίος πολιτισμός

- Ευρωπαϊκός πολιτισμός
- Δυνατότητα πιστοποίησης των αποκτηθεισών δεξιοτήτων με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού

Δράσεις – παρεμβάσεις για την απόκτηση κι ενίσχυση ειδικών επαγγελματικών δεξιοτήτων

- Ενδεικτική θεματολογία:
 - Βάσεις δεδομένων
 - Ψηφιοποίηση περιεχομένου
 - Ψηφιακές παραγωγές
 - Αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς στην εκπαιδευτική διαδικασία
 - Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση
 - Μεταγραφή πολιτιστικών δεδομένων
 - Αναπαραστάσεις 3D
 - Ανάπτυξη εφαρμογών VR και AR
 - Ανάπτυξη GIS
 - Ψηφιακή απεικόνιση χώρου
 - Δημιουργία εικονικών μουσείων (virtual museums)
 - Εκπόνηση μουσειολογικών μελετών
 - Τοποθέτηση, συντήρηση και φωτισμός εκθεμάτων
 - Cultural analytics
 - Συντήρηση και αποκατάσταση έργων τέχνης
 - Φωτογραφία – κινηματογράφος
 - Δημιουργία περιεχομένου
 - Animation – comic
 - Εκπαίδευση ενηλίκων
 - Παιδαγωγική επάρκεια
 - Πρότυπα ISO (9001, 27001, κοκ.)
 - Ανάπτυξη και συντήρηση λογισμικού
 - Ανάπτυξη και συντήρηση υλικού ειδικού σκοπού (FPGA, ASIC, SoC)
 - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων
- Δυνατότητα πιστοποίησης των αποκτηθεισών δεξιοτήτων με σκοπό τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού.

Δράσεις – παρεμβάσεις που θα ωθήσουν αναπτυξιακά το θεματικό τομέα μελέτης και θα αυξήσουν τη ζήτηση ανθρώπινου δυναμικού

- Συστηματοποίηση της ανάρτησης δημόσιων ανοικτών δεδομένων
- Προώθηση της διασύνδεσης ερευνητικής δραστηριότητας με την τοπική παραγωγή και επαγγελματικούς φορείς στο πεδίο του πολιτισμού και της πληροφορικής
- Τεχνική υποστήριξη των μικρών Δήμων της Δυτικής Ελλάδας για υλοποίηση δράσεων αναβάθμισης του πολιτιστικού τους προϊόντος
- Υλοποίηση ευφυούς συστήματος προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς από φυσικές καταστροφές
- Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό διαδικασιών λειτουργίας και παραγωγής.

Συγκεντρωτικά για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί οι αναπτυξιακές δυνατότητες του τομέα υπό μελέτη, οι ειδικότητες και δεξιότητες που εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν ζήτηση το επόμενο διάστημα, καθώς και τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης.

Αναπτυξιακές Δυνατότητες στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων	Ειδικότητες που θα παρουσιάζουν ζήτηση το επόμενο διάστημα	Δεξιότητες που θα παρουσιάσουν ζήτηση τον επόμενο διάστημα	Προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης
<ul style="list-style-type: none"> • Ισχυρό πολιτιστικό απόθεμα στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας, το οποίο είναι ποικιλόμορφο και αφορά σε διαφορετικές εκφάνσεις του πολιτισμού. • Πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που συνδέεται άρρηκτα αφενός με το πολιτιστικό και φυσικό πλούτο της Δυτικής Ελλάδας, αφετέρου με την εθνική συνείδηση των Ελλήνων. • Ισχυρή κουλτούρα «τέχνης του δρόμου» στα μεγάλα αστικά κέντρα της Δυτικής Ελλάδας, που αποτελούν έρεισμα για την ανάπτυξη του σύγχρονου πολιτισμού. • Μεγάλος αριθμός φοιτητών και ερευνητών στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα της περιοχής, οι οποίοι εστιάζουν σε τομείς υψηλής τεχνολογικής έντασης και έχουν διαμορφώσει ένα ισχυρό περιφερειακό οικοσύστημα νεοφυούς επιχειρηματικότητας. • Επιτυχημένες υφιστάμενες συμπράξεις πολιτισμού – πληροφορικής και νέων τεχνολογιών (πχ. εικονική περιήγηση αρχαιολογικού χώρου Ολυμπίας, εξωστρεφείς νεοφυείς επιχειρήσεις όπως η Clío-Muse και Envy Softworks). • Έμφαση στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και την προβολή του πολιτιστικού αποθέματος της Δυτικής Ελλάδας στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2021-2027». 	<ul style="list-style-type: none"> • Ειδικοί ανάπτυξης λογισμικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης λογισμικού, • Ειδικοί ανάπτυξης υλικού, • Ειδικοί εγκατάστασης και συντήρησης υλικού, • Ειδικοί συντήρησης και αποκατάστασης, • Μουσειολόγοι – βιβλιοθηκονόμοι – ιστορικοί, • Φωτογράφοι – κινηματογραφιστές, • Παραγωγοί ταινιών – animation, • Φροντιστές μουσείων/ αρχαιολογικών χώρων/ χώρων πολιτισμού με εκπαίδευση στη χρήση των νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών, • Ειδικοί marketing – προώθησης νέων ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές δεξιότητες χρήσης ΤΠΕ • Ψηφιακό εμπόριο και marketing • Πλατφόρμες συνεργασίας και διοίκησης έργου • Πλατφόρμες λογιστικής υποστήριξης • Πλατφόρμες CRM/ ERP • Ηλεκτρονική τιμολόγηση • Πλατφόρμες ΥΠΑΝ & ΠΕΠ (ΠΣΚΕ, κλπ.) • Πολιτιστική επικοινωνία και νέες τεχνολογίες. • Βάσεις δεδομένων • Ψηφιοποίηση περιεχομένου • Δημιουργία ψηφιακών παραγωγών • Δημιουργία εκπαιδευτικού περιεχομένου • Μεταγραφή πολιτιστικών δεδομένων • Δημιουργία αναπαραστάσεων 3D • Ανάπτυξη εφαρμογών VR και AR • Ανάπτυξη GIS • Ανάπτυξη συστημάτων ψηφιακής απεικόνισης χώρου • Μελέτη, σχεδιασμός και δημιουργία εικονικών μουσείων (virtual museums) • Εκπόνηση μουσειολογικών μελετών • Τοποθέτηση, συντήρηση και φωτισμός μουσειακών εκθεμάτων • Cultural analytics • Συντήρηση και αποκατάσταση έργων τέχνης • Φωτογραφία – κινηματογράφος • Δημιουργία περιεχομένου • Animation – comic • Μελέτη, εφαρμογή και έλεγχος προτύπων ISO (9001, 27001, κοκ.) • Ανάπτυξη και συντήρηση λογισμικού • Ανάπτυξη και συντήρηση υλικού ειδικού σκοπού (FPGA, ASIC, SoC) • Μελέτη και εφαρμογή εργαλείων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ΤΠΕ • Ψηφιακό εμπόριο • Ψηφιακό marketing • Συνεργατικές πλατφόρμες • Πλατφόρμες διοίκησης έργου • Πλατφόρμες λογιστικής υποστήριξης • Πλατφόρμες CRM/ ERP • Ηλεκτρονική τιμολόγηση • Πλατφόρμες ΥΠΑΝ & ΠΕΠ (ΠΣΚΕ, κλπ.) • Πολιτιστική επικοινωνία και νέες τεχνολογίες • Σύγχρονος πολιτισμός • Κλασικός και αρχαίος πολιτισμός • Ευρωπαϊκός πολιτισμός • Βάσεις δεδομένων • Ψηφιοποίηση περιεχομένου • Ψηφιακές παραγωγές • Αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς στην εκπαιδευτική διαδικασία • Μεταγραφή πολιτιστικών δεδομένων • Αναπαραστάσεις 3D • Ανάπτυξη εφαρμογών VR και AR • Ανάπτυξη GIS • Ψηφιακή απεικόνιση χώρου • Δημιουργία εικονικών μουσείων (virtual museums) • Εκπόνηση μουσειολογικών μελετών • Τοποθέτηση, συντήρηση και φωτισμός εκθεμάτων • Cultural analytics • Συντήρηση και αποκατάσταση έργων τέχνης • Φωτογραφία – κινηματογράφος • Δημιουργία περιεχομένου • Animation – comic • Πρότυπα ISO (9001, 27001, κοκ.) • Ανάπτυξη και συντήρηση λογισμικού • Ανάπτυξη και συντήρηση υλικού ειδικού σκοπού (FPGA, ASIC, SoC) • Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων

Αναπτυξιακές Δυνατότητες στον τομέα Πολιτισμού και Ψηφιακών Εργαλείων	Ειδικότητες που θα παρουσιάζουν ζήτηση το επόμενο διάστημα	Δεξιότητες που θα παρουσιάσουν ζήτηση τον επόμενο διάστημα	Προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέσιμοι πόροι άνω των 230 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για τη χρηματοδότηση δράσεων σύγχρονου πολιτισμού. • Ύπαρξη επιπλέον χρηματοδοτικών εργαλείων για τη δημιουργία έξυπνων εργαλείων στον πολιτισμό, όπως Creative Europe, Digital Europe, διακρατικά και διασυνοριακά επιχειρησιακά προγράμματα. • Νομοθετικές πρωτοβουλίες για την επιτάχυνση επενδύσεων στην Ελλάδα (νέος αναπτυξιακός νόμος) και βελτίωση θεσμικού πλαισίου για τις συμπράξεις δημοσίου – ιδιωτικού τομέα. • Αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού μετά την ύφεση της πανδημίας κορωνοϊού και ο κεντρικός ρόλος του πολιτιστικού αποθέματος στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. • Η κλιματική αλλαγή επιβάλλει τη λήψη πρωτοβουλιών για την προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς με χρήση τεχνολογικά προηγμένων μεθόδων κι εργαλείων. 			

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
χέρια αντιθέσεις!

Περιφερειακός Μηχανισμός
Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς
Εργασίας Δυτικής Ελλάδος

 ΕΕΟ
GROUP
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

www.eeogroup.gr

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

